

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Mgr. Ladislava Vaško a Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse ve věci

žalobce: **Ing. P. C.**, narozen „X“,
bytem „X“,

proti

žalovanému: **Generální ředitel Generálního ředitelství cel**,
sídlem Budějovická 1387/7, 140 96 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 7. 2017, č. j. 32555-4/2017-900000-302,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného generálního ředitele Generálního ředitelství cel ze dne 20. 7. 2017, č. j. 32555-4/2017-900000-302, jímž žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil rozhodnutí ředitele Celního úřadu pro Ústecký kraj (dále jen „ředitel celního úřadu“) ze dne 27. 4. 2017, č. j. 35524-9/2017-620000-6. Tímto rozhodnutím ředitel celního úřadu podle § 50 odst. 1 a odst. 3 písm. b) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“) uznal žalobce vinným ze spáchání kázeňského přestupku spočívajícího v tom, že se dne 8. 3. 2017 nepodrobil ověření odborných znalostí, ke kterému byl vyzván mjr. Ing. P. P., vedoucí odboru 2 – Celní celního úřadu, (dále jen „mjr. P.“) zodpovězením 18 písemných otázek ze základních právních předpisů v oblasti celnictví, když při vyhodnocování testu bylo zjištěno, že žalobce na žádnou otázku neodpověděl a vedoucí odboru předal celkem čtyři strany textu, v němž sdělil své stanovisko, proč na předložené otázky neodpověděl, čímž v nepřímém úmyslu porušil služební povinnost příslušníka uvedenou v § 45 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru. Za toto jednání ředitel celního úřadu podle § 51 odst. 1 písm. b) zákona o služebním poměru uložil žalobci kázeňský trest – snížení základního tarifu o 15 % na dobu jednoho měsíce. Žalobce se v žalobě současně domáhal toho, aby soud zrušil také zmíněné rozhodnutí ředitele celního úřadu a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady soudního řízení.

Žaloba

2. V žalobě žalobce namítal, že mu služební funkcionáři nespravedlivě uložili kázeňský trest, neboť jej v rozporu s objektivním stavem věci a důkazy uznali vinným ze shora uvedeného kázeňského přestupku. Zdůraznil, že byl potrestán za jednání, které prokazatelně neuskutečnil, neboť dne 8. 3. 2017 (ani před tím dne 5. 12. 2016) neporušil žádnou povinnost příslušníka a není pravdou, že v uvedených dnech nesplnil ústní rozkaz mjr. P., aby písemně odpověděl na test složený z 18 otázek. Žalobce uvedl, že na otázky odpověděl, a to i přes skutečnost, že rozkazy mjr. P. byly ve zřejmém rozporu s právními předpisy – se zákonem o služebním poměru, s Listinou základních práv a svobod a se zákonem č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“). Podle žalobce žalovaný o tomto věděl a bez věcného důvodu zlovolně úmyslně zahájil řízení o kázeňském přestupku. Žalobce měl za to, že naposledy v odvolání prokázal, že ve dnech 8. 3. 2017 i 5. 12. 2016 splnil ústní rozkazy mjr. P. a podrobil se útisku z její strany, přičemž tuto před svědky upozornil na rozpor vydaných rozkazů s právními předpisy, neboť jej nutily činit, co mu zákon neukládá, a dále na to, že mjr. P. se trváním na jejich splnění zřejmě dopouští trestného činu útisku podle trestního zákoníku. Žalobce podotkl, že podle § 45 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru nemá příslušník povinnost podrobit se ověřování ze strany služebního funkcionáře, jak splnil povinnost prohlubovat svou odbornost, a služebnímu funkcionáři je zakázáno příslušníky k tomu nutit výzvou či rozkazem; z gramatického výkladu zmíněného ustanovení plyne podle žalobce jen oprávnění ověřovat fyzickou zdatnost. Konstatoval, že z Listiny základních práv a svobod, z § 92 odst. 3 zákona o služebním poměru a ze služebního předpisu žalovaného č. 48/2012 naopak vyplývá jeho právo nenechat se podrobit zmíněnému ověřování. Žalobce dále upozornil na to, že mjr. P. spáchala také trestný čin zneužití pravomoci a nesplnila povinnosti vedoucího příslušníka uvedené v § 46 odst. 2 zákona o služebním poměru, neboť své rozkazy nevydala písemně, ačkoli ji o to žalobce požádal.
3. Podle žalobce neměl žalovaný věcný důvod k zahájení řízení ani k uložení kázeňského trestu, neboť oba podněty mjr. P. jsou křivým obviněním a pomluvou s cílem způsobit žalobci značnou majetkovou i nemajetkovou újmu. Žalovaný tyto podněty podle žalobce zneužil k zahájení řízení a k uložení trestu. Žalobce poznamenal, že řízení ohledně přestupku ze dne 5. 12. 2016 sice bylo zastaveno, avšak ředitel celního úřadu si v odůvodnění neodpustil pomluvu, že žalobce spáchal kázeňský přestupek. Podle žalobce žalovaný nadržoval mjr. P. a řediteli celního úřadu a zneužil výkonu práv a povinností

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

vyplývajících ze služebního poměru k ponížení žalobcovy lidské důstojnosti a ke způsobení značné újmy. Žalobce dodal, že rozhodnutí obou služebních funkcionářů jsou v rozporu s právními předpisy a morálkou. Podotkl, že sama mjr. P. potvrdila, že žalobce na její otázky vypracoval písemnou odpověď, když z věcného i právního hlediska je odpověď na otázku jakákoli, dokonce i žádná odpověď. Žalobce konstatoval, že zákonodárce v zákoně o služebním poměru a žalovaný v služebním předpisu č. 48/2012 přesně vymezili, ve kterých případech, za jakých podmínek a jak lze ověřovat znalosti a dovednosti příslušníků; k tomu žalobce odkázal na zákonná ustanovení o služební zkoušce a služebním hodnocení, resp. na ustanovení služebního předpisu o profesní přípravě.

4. Žalobce dále popsal, že se ústně na poradě a následně i písemností ze dne 7. 12. 2016 marně domáhal, aby žalovaný upustil od porušování jeho základních práv a svobod. Zdůraznil, že na ochranu osobnosti proti neoprávněnému zásahu do svých práv nejen v souvislosti s podáním žaloby vynaložil značné finanční prostředky, úsilí a množství soukromého času. Požadoval proto náhradu nákladů řízení ve výši 45 000 Kč plus soudní poplatek s tím, že tyto náklady zahrnují výdaje a soukromý čas vynaložené na studium, konzultace, přípravu, zpracování a podání žaloby, dopravu za právníky do Brna, s nimiž po dva víkendy vedl konzultace, náklady na jejich pohoštění, používání soukromého počítače a za přístup na internet.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Nesouhlasil s názorem žalobce, že ústní rozkaz splnil. Podle žalovaného zakládá § 45 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru také povinnosti příslušníka udržovat a prohlubovat svou odbornou kvalifikaci potřebnou pro zastávané služební místo, a to včetně povinnosti podrobovat se ověření plnění uvedených povinností. Žalovaný zdůraznil, že žalobcova „odpověď“ spočívala v polemice obsahující důvody, proč žalobce odmítá na položené otázky věcně odpovědět, tudíž se jednalo o porušení povinnosti podrobit se ověření toho, zda si žalobce prohlubuje a udržuje odbornou kvalifikaci. K namítané absenci písemné formy rozkazu žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 104/2016. Žalobcův závěrečný požadavek na náhradu nákladů řízení označil žalovaný za absurdní, náklady za nepřiměřené a nepodložené. V této souvislosti pak citoval rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 135/2015. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.

Posouzení věci soudem

6. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobce ani žalovaný nesdělili soudu do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovýmto projednáním, ačkoli byli ve výzvě výslovně poučeni, že nevyjádří-li se v dané lhůtě, má se za to, že souhlas s rozhodnutím bez jednání byl udělen.
7. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během šedesátidenní lhůty od právní moci napadeného rozhodnutí ve smyslu § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

8. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
9. Před vypořádáním jednotlivých žalobních bodů považuje soud za nezbytné připomenout, že předmětem soudního přezkumu v této věci je rozhodnutí žalovaného ve věci konkrétního žalobce kázeňského přestupku. Soud je podle § 65 odst. 1 s. ř. s. povolán výhradně k tomu, aby posoudil, zda byl žalobce zkrácen na svých právech tímto rozhodnutím nebo v důsledku porušení jeho práv v řízení, jež k vydání napadeného rozhodnutí vedlo. Soudu proto v tomto soudním řízení nepřísluší zkoumat jiné postupy služebních funkcionářů a dalších osob, které se odehrály mimo řízení o kázeňském přestupku, jež vyústilo ve vydání napadeného rozhodnutí. Z tohoto důvodu se soud nebude zabývat námitkami upozorňujícími na postup služebních funkcionářů týkající se žalobce jednání uskutečněného dne 5. 12. 2016. Stejně tak soudu nepřísluší zabývat se námitkou, že se žalobce ústně na poradě a následně i písemností ze dne 7. 12. 2016 marně domáhal toho, aby žalovaný upustil od porušování jeho základních práv a svobod, neboť se tak stalo před zahájením řízení o kázeňském přestupku, které vyústilo ve vydání napadeného rozhodnutí, i před samotným přestupkovým jednáním žalobce (uskutečněným dne 8. 3. 2017).
10. Napadeným rozhodnutím byl žalobce pravomocně uznán vinným ze spáchání kázeňského přestupku spočívajícího v porušení § 45 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru, podle kterého je příslušník povinen prohlubovat svou odbornost a udržovat svou fyzickou zdatnost potřebnou pro zastávané služební místo a podrobovat se jejímu ověřování služebním funkcionářem. Žalobci lze přisvědčit v tom, že jazykový výklad citovaného ustanovení by naznačoval, že povinnost příslušníka podrobovat se ověřování se vztahuje jen k fyzické zdatnosti (je užito jednotné číslo „jejímu“ ověřování), nicméně podle názoru soudu nelze ustrnout toliko na jazykovém (gramatickém) výkladu a je třeba užít i dalších výkladových metod. Jak uvedl Ústavní soud ve svých nálezech, neudržitelným momentem používání práva je jeho aplikace vycházející pouze z jeho jazykového výkladu; jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě a je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu, k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako logický a systematický výklad, výklad *e ratione legis* atd. (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 28. 3. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 42/03, publ. pod č. 280/2006 Sb., nebo ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, publ. pod č. 30/1998 Sb., dostupné na nalus.usoud.cz).
11. Z důvodové zprávy k zákonu o služebním poměru ve vztahu k § 45 a § 46 soud zjistil, že *„[z]ákon zakotvuje některé nové povinnosti příslušníků, které dosavadní právní úprava neobsahovala. Povinnosti jsou zejména zaměřeny na zajištění nestrannosti příslušníka při výkonu služby a mají zajistit kvalitní výkon služby. Nově se zakotvuje povinnost příslušníka soustavně si udržovat a prohlubovat odbornou kvalifikaci potřebnou pro zastávané služební místo a podrobovat se jejímu ověřování služebním funkcionářem. Obdobně jako v dosavadní právní úpravě jsou zakotveny povinnosti vedoucích příslušníků.“* Úmyslem zákonodárce tedy zjevně bylo, aby se povinnost příslušníka podrobovat se ověřování služebním

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

funkcionářem vztahovala i k prohlubování a udržování odbornosti. Tomu pak odpovídá i logický výklad předmětného ustanovení, neboť by zcela postrádalo logiku, pokud by služební funkcionář mohl ověřovat pouze fyzickou zdatnost příslušníka, a nikoli jeho odbornost. Smyslem a účelem § 45 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru podle názoru soudu bylo nejen stanovení povinnosti příslušníků prohlubovat svou odbornost a udržovat svou fyzickou kondici, nýbrž také oprávnění služebních funkcionářů kontrolovat plnění těchto povinností a s tím spjatá povinnost příslušníků takovéto kontrole (ověřování) se podrobit. Soud proto uzavírá, že § 45 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru ukládá příslušníkovi také povinnost podrobit se ověřování své odbornosti ze strany služebního funkcionáře. Žalobcem prezentovaný výklad předmětného ustanovení proto není správný a příslušné námitky nejsou důvodné.

12. Žalobce se mylí, pokud se domnívá, že z § 92 odst. 3 zákona o služebním poměru vyplývá jeho právo nenechat se podrobit zmíněnému ověřování své odbornosti. Nic takového žalobcem odkazovaný § 92 odst. 3 zákona o služebním poměru neupravuje. Lichá je také žalobcova námitka upozorňující na porušení Listiny základních práv a svobod a zdůrazňující, že nesmí být nucen činit, co mu zákon neukládá. Jak již soud uvedl výše, zákon o služebním poměru v § 45 odst. 1 písm. d) žalobci jakožto příslušníkovi bezpečnostního sboru ukládá povinnost podrobit se ověřování své odbornosti, tudíž mjr. P. svým rozkazem nutila žalobce toliko k plnění jeho zákonné povinnosti a k porušení Listiny základních práv a svobod v tomto smyslu nemohlo dojít. Stejně tak podle názoru soudu nelze v popsáném postupu mjr. P. spatřovat jakýkoli trestný čin, zneužití pravomoci, ani porušení povinnosti vedoucího příslušníka, neboť jednala plně v intencích zákona o služebním poměru a její rozkaz nebyl vydán v rozporu s právními předpisy. Žalobcův odkaz na § 46 odst. 2 zákona o služebním poměru, týkající se rozkazů vydaných ve zřejmém rozporu s právním předpisem, je proto zcela nepřipadný, stejně jako jeho odkaz na služební předpis žalovaného č. 48/2012, který nemůže žalobce zbavit jeho zákonem stanovené povinnosti podrobit se ověřování své odbornosti, jež není nijak vázáno jen na služební hodnocení příslušníka, jak se mylně domníval žalobce.
13. Soud dále zásadně odmítá žalobcův názor, že odpovědí na otázky, které mu byly položeny, je i „žádná odpověď“. Soud zdůrazňuje, že žalobce nejen neodpověděl na položené otázky, což by mohlo být bráno jen jako „pouhá“ neznalost (nedostatek odbornosti), nýbrž přímo odmítl na položené otázky odpovídat a poukazoval na to, že nemá povinnost odpovídat a že rozkaz mjr. P. je v rozporu s právními předpisy. Z toho je podle názoru soudu naprosto zjevné, že žalobce porušil svou povinnost podrobit se ověřování své odbornosti, jak mu ukládá § 45 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru, čímž spáchal kázeňský přestupek.
14. Z výše uvedeného jednoznačně vyplývá, že žalobce byl uznán vinným ze spáchání předmětného kázeňského přestupku zcela oprávněně a za jednání, jehož se dopustil, nebyl tedy potrestán v rozporu s objektivním stavem věci a důkazy. Stejně tak bylo podle názoru soudu vyvráceno žalobcovo tvrzení, že žalovaný zahájil řízení o kázeňském přestupku a potrestal žalobce bez věcného důvodu, že podnět mjr. P. k zahájení řízení je křivým obviněním a pomluvou a že žalovaný tento podnět zneužil k zahájení řízení a k uložení trestu. Soud nezjistil ani žalobcem namítané nadřezování mjr. P. a řediteli celního úřadu ze strany žalovaného, natožpak zneužití výkonu práv a povinností vyplývajících ze služebního poměru k údajnému ponížení žalobcovy lidské důstojnosti a ke způsobení značné újmy. Uložený kázeňský trest pak bez dalšího nelze považovat za nespravedlivý, když důvody k potrestání žalobce byly zjištěny a prokázány a sám žalobce neuvedl žádné

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

jiné konkrétní tvrzení, v čem onu tvrzenou nespravedlivost trestu spatřoval, tudíž soud nemohl tuto skutečnost blíže posoudit.

15. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že napadené rozhodnutí nebylo vydáno v rozporu s právními předpisy, ani v rozporu s morálkou, jak tvrdil žalobce. Soud vyhodnotil žalobu v mezích uplatněných žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
16. Soud v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. pro nadbytečnost neprovedl žalobcem navržené dokazování, neboť všechny relevantní skutečnosti byly řádně zdokumentovány ve správním spisu, a v projednávané věci šlo navíc spíše o právní posouzení skutkového stavu, který v podstatných ohledech nebyl mezi účastníky řízení sporný.
17. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, ani jejich náhradu nepožadoval, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 20. dubna 2020

Mgr. Václav Trajer, v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.